

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetstvo ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta 1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravištvost lista je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši „Hotel Europa.“

Poziv na naročbo.

S to številko se začneja drugo leto, odkar je začel „Slovenski Tednik“ zahajati med Slovence. Da si hudo obrekovan od mračnjakov in nazadnjakov, obrekovan zategadelj, ker se nikoli nij bal govoriti resnico ter se potegovati za svobodo in napredek slovenskega naroda, pridobil si je „Slovenski Tednik“ mnogo bralcev in prijateljev zlasti med kmetiskim ljudstvom. Do le-teh se obračamo; naj nam tudi zanaprej zvesti ostanejo in širijo naš list med svojimi znanci.

„Slovenski Tednik“ pa bode, kakor doslej, tako tudi zanaprej donášal podučne in kratkočasne stvari in novice iz domačih in tujih krajev, političnega in gospodarskega zapopadka.

Ker je „Slovenski Tednik“ med vsemi slovenskimi časopisi najcenejši, lahko si ga vsak naroči. Za 70 kraje. na četrt leta, 1 gld. 40 kr. za pol leta dobi bralec vsak teden dve tiskani poli ali osem strani polne zanimivih stvari.

G. naročnike, kateri so s početkom lista poslali naročnino za celo leto, opominjamo, da je čas za novo naročnje. Sploh pa vse g. naročnike, katerim je naročnina dotekla, uljudno povabimo, da se podvzajo z naročenjem. Denašnji list pošljemo še vsem dozdanjim naročnikom.

Končno se zahvaljujemo za dozdanjo duševno podporo ter prosimo i na dalje za sporočila resničnih novic itd.

„Slovenski Tednik“ velja za

četrt leta	— gl. 70 kr.
pol leta	1 " 40 "
celo leto	2 " 80 "

Denar se naj pošlje po poštnih nakaznicah „Narodni tiskarni“ v Ljubljani za

Upravištvost „Slov. Tednika.“

Domače stvari.

— (V Ormuži) na Slov. Štajerskem so se vršile volitve za občinski zastop. Za župana je izvoljen g. Franc Kosol; za svetovalce gg. Kada, Martinc in Diermayr; za odbornike pa gg. Franc Kmetič, L. Diermayr, dr. Magdič, Seyfrid, Gasner, dr. Petovar, Wilfling in Kandrič.

— (Iz Mengša) se nam piše: 22. tega meseca je na novo voljen odbor bralnega društva v Mengši. Voljeni so: Č. g. baron Lichtenberg za predsednika, gosp. Thuma Janez za predsednikovega namestnika, gosp. Kavčič Pavel za zapisnikarja, gosp. Jenčič Marcel za blagajnika. Odborniki so pa: Gospodična Fani Stare, gosp. Koželj Anton, gosp. Funtek Jože.

— (Od hrvatsko-kranjske meje) se nam piše 25. jun.: Vaš črnemeljski dopisnik je uže tožil, koliko trpimo zavoljo tega, ker so se teoretični modrijani političnih oblasti v glavo zabili, da je tu pa tam živinska kuga, kjer nij. Zaprtijo imamo zavoljo tega in naš kmet trpi pod tem, da nikdar tacega. Zastonj so vse prošnje ta nepotrební, neutemeljeni obsadni stan odpraviti, ker nobene kuge več nij. Naj vam en slučaj

povem. Hrvatski kmet Anton Kvaternik na meji pri Papežih in Mandlih je gonil živino na pašo. Njegov novi pastir nij vedel prav, kje je meja in kaj se mu pri-godi? Dva Kvaternikova vola, 300 gl. vredna, prestopita mejo na Kranjsko. Vojaška straža, namesto da bi vola kar nazaj vračala na Hrvatsko, kjer se živina v neokuženih krajih brez ugovora pase, ujame vola, dene ju v bližnje selo v zapor in ju od hrvatske meje v Kočevje tira k Fladungu. Zdaj vzemimo, da bi bila vola res iz okuženega kraja ali oku-žena. Ali bi ne bila v selu, kjer so ju za-prli, in po dolgem potu, ko so ju v Kočevje gnali, še le prav kugo raztrosila? Ali bi ne bilo prestejše in pravičnejše vola Hrvat-u nazaj dati, namesto da se preganjata po Kočevju? Siromak Hrvat, ki je ob voli prišel, je zdaj ves nesrečen! S čem bo kmetoval, ko so mu vola vzeli, druge si nima pa za kaj kupiti. Njegovo gospodarstvo bode pro-palo. — Bil je sam v Kočevju pri Fladungu, prosil je na vse višje, a zastonj. Naj vendar deželna vlada to preudari in pomaga, kjer se da.

— (Šoštanjska posojilnica) se, kakor se nam iz Šoštanja 25. junija poroča, prihodnjo nedeljo odpre. Vsled oklica se je uže mnogo kmetskih posestnikov oglasilo, kateri hote ali posojila, ali denar vložiti. Kot zadružniki so pristopili tudi nekateri tržani iz Velenja za začetek misli ravnateljstvo iz-dati samo 100 zadružnih deležev po 50 gl.

— (Iz Vranskega) na slovenskem Štajerskem se nam piše 24. junija, da mislijo rodoljubi ustanoviti posojilnično in hra-nilnično zadrugo. Veseli nas, da se vedno bolj spoznava potreba in korist tacih društev. Vsak napredek na materijalnem polji nas dela samostalnejši in je krepka podpora narodnega razvoja.

— (V Mokronogu) na Dolenjskem se je 25. t. m. odprla nova brzojavna postaja.

— (Nova brzojavna postaja) v Bolcu na Goriškem se je 25. t. m. odprla.

— (Slovenskih profesorjev v Ru-siji) je kolikor je nam znano šest in sicer gg.: Klemenčič, Brezovar, Rebec, Bo-

lč, Kramarič in Štifter. Poslednji še nij nastavljen. Razen teh je nekoliko omikanih Slovencev pri trgovini v Rusiji.

— (Ljutomerska založnica) je pogorelecem v Stročjivesi darovala 100 gl.

— (V krškem okraji) so — kakor dež. vlada objavlja — ponehale koze in ušci. Umrlo je na ušcih 14 ljudi od 43 zbolelih, na kozah pak 6 od 33 zbolelih.

— (Reguliranje Save in Savine.) Piše se nam, da se res delajo priprave za reguliranje Save med Krškim in Brežicami. Načrti že leže v ministerstvu, po katerih se ima za Savo napraviti nova struga tam, kjer ima najhujši ovinek pred Brežicami. Stroški bi znašali 60.000 gold. Res bi bilo želeti, da bi se vlada resno poprijela reguliranja Save, kajti škoda, katero ob bregovih Save ležeče občine trpe, je čem dalje, tem večja. Pa tudi zastran reguliranja Savine so, kakor poizvemo, načrti deloma uže izdelani; tedaj je upati, da se dotična postava v pri-hodnji sesiji deželnega zbora štajerskega predloži in se dela letos že začne.

— (Iz sv. Vida pri Waldeku) v slovenje graškem okraji se nam piše 27. ju-nija: Žalostno je da tukaj letos hudo vreme tako razsaja. Na 8. in 9. t. m. je tukajš-nemu okraju tam pa tam huda ura tako razsajala, da skoraj zelenega nij ostalo. Toča je padala ko jajce debela, voda je tekla iz vsakega hriba, kakor morje. Končala je skoraj vse poljske pridelke, in kar še tega nij bilo zadosti, je tudi grozovitno strela ško-do napravila. Požgala je prav lepo novo farov-ško štaló z orodjem vred; razdrapala je št. Martinski in Slovengraški stolp (turen). Ubi-la je neko žensko na polji iz Legenske občine, zadelo je v hišo kmeta Bočineka, kjer je skoraj ženo in otroka ubilo in še več ljudi poškodovalo. Tako je letošnja huda ura bila da nobeden še take ne ve. Daj nam bog boljše.

— (Strela) je udarila v kletno poslopje bizelske graščine. Cela klet je pogorela; tudi grad je bil v nevarnosti, pa se k sreči še rešil. Škode po požaru je za 18.000 gl. Zavarovalni znesek znaša 15.000 gl.

— (Iz sredine Krasa) 22. jun. se nam piše: Ubogi kmet! — Nij pri nas dežja brez toče ali kake velike burje. Preteklo soboto popoldne ob 7. uri nam je prignala neka severna burja od Goriškega črno-sivkaste oblake, kateri so začeli pri Renčah in potem po dolnjem Krasu do Šemarjev pod Sežano debelo kakor orehi in jajca v začetkom suho potem pa z dežjem mešano točo sejati. Tolkla je po Krasu okolo jedno uro široko. Popolnem vse je potolčeno v občini Krajnavas, Pliskovica in veliki Döl. Več kot polovico je pobila toča v občini Komen, Gorgansko, Temnice itd. — V Pliskovici v cerkvi je toča vse šipe na severnem kraju pobila. V nedeljo o pólunoči je grmelo in bliskalo, kakor da bi bil sodnji dan. Na več krajih je strela udarila. — Po vseh cerkvah so z zvonenjem, v nekih občinah celo streljali z blagoslovljenim smodnikom, točo odganjali — kaka neumnost! —

— (Iz Slovenske Bistrice) na Slov. Štajerskem se nam piše 30. junija: Vsak dan vidimo črne oblake na obnebj in slišimo od hudour, katere so v sosednjih okrajih uže hudo škodo napravile. V Konjicah, Oplotnici, Framu, Slivnici, pri Mariboru in na ptujskem polji se je vsipala debela toča in na mnogih krajih vse pobila na polji in v vinogradih. V naši okolici smo zdaj še srečni bili, pa kdo ve, kaj še bode.

— (Od Svibnjega pod Kumom) se nam piše 20. junija: Letos nam dela vreme sitnost, ko sušimo mrvo, katere je menje, nego lansko leto. Žito in trta nam še dokaj lepo kaže. Fižol in „rožni krompir“ sta se dolgo obotavljala. Ta novi najslastnejši korun pa si zdaj prav vrlo pomaga in smo ga uže osuli. Jabelk, hrušek in orehov ne bode toda črešplje so tako polne da se drevje uže zdaj vesi. Skušali smo tukaj zasaditi žlahtne trsne sadeže, katere smo dobili iz Ljutomera. Tedaj upamo da črez 5 let bomo uže pili žlahtni rizlec, šipon, mušico itd. kakoršnega pridelavajo Ljutomerčani. Mlatilnico na eveke bi tukaj živo potrebovali, kajti vse gre v jamo ali pa v fabriko, delavcev za polje pa nij.

— (V dimu zadušeni.) Iz Drožmirja pri Šoštanji na slovenskem Štajerskem se nam piše 24. junija: Tukajšnji posestnik Jurij Orožen, po domače Budijan gre denes v jutro gledat v svoj živinski hlev, v katerem so mu stale tri lepe breje kobile, štiri krave in dve ovci. A kako se prestraši mož, ko odpre vrata in vidi ležati na tleh crkнено vso živino, nasproti pa se mu kadi dim iz hleva, kakor če po malem ogenj tli. Vidi, da je postelja, ki je v hlevu stala, pogorela in tudi uže stena goreti začela. Ker je hlev bil trdo zaprt, je živina od dima poginila. Kako se je ogenj zanesel, to se ne vé, ker to noč nikdo nij spal v hlevu. Škoda zu posestnika je velika in se ceni na 1500 gld. Hlev je sicer zavarovan proti ognju, a živina nij bila zavarovana. Kako treba je, da si naši posestniki ne samo poslopja dajo zavarovati, ampak tudi stvari, katere so v poslopji; hišno opravo, obleko, zlasti pa živino, krmo in žito.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Na čast *ruskega* velikega kneza Konstantina Nikolajeviča je bil v nedeljo slovesni obed. Naš cesar je napil sledečo zdravico: „Na zdravje mojega dragega prijatelja, ruskega carja, na zdravje hrabre ruske armade in brodovja in slavnega velicega admirala, katerega imamo srečo denes med nami videti.“ Veliki knez se zahvaljuje in ponavlja čestitanje v imenu ruskega carja, ruske armade, sv. Jurjevega reda in konča z besedami: „Bog obvari in ohrani Vaše Veličanstvo in vašo zvesto armado.“ — Veliki knez je odpotoval 30. junija iz Dunaja v Varšavo. Dunajski časniki pišejo, da veliki knez dela na Dunajčane simpatičen vtisk. Njegov prihod se smatra kot novo znamenje prijateljskih in intimnih razmer med Avstrijo in Rusijo.

Vnanje države.

V *srbski* vojvodini se vrše volitve za srbski cerkveni zbor. Hrvatski sekcijski načelnik Živkovič je v Belovaru za zastopnika izvoljen; v Pančevi je zmagal dr. Kasapinovič, vodja tamošnjih narodnjakov. Kot vladni komisar pri zboru bode dvorni svetovalec Hueber, kateri se zdaj na Dunaji mudi in

10. julija v Karlovce pride, kjer se zbor 11. julija prične.

Španjski republikanci napredujejo proti karlistom. Pri Chelvi je bilo 10.000 karlistov od 5000 republikancev tepenih. Železnica med Španjsko in Francozko se utegne kmalu zopet odpreti.

Po najnovejših poročilih je bila 28. junija zopet bitka pri Estellji, kjer je ubit maršal Concha. Bitka je morala tedaj huda biti, izid nij znan. Zabala je imenovan za komandanta severne armade, general Cottoner za vojnega ministra in Sagasta za ministrskega predsednika.

Nered v **Turčiji** je v vsakem oziru velikansk. Začele so se zdaj razprave mej velevalsti, da bi se revidovale turške kupske pogodbe zlasti z ozirom na polažaj turških vasalnih držav.

Posojilnične in hranilnične zadruge.

Omenili smo v svojem listu, da se v Mozirji in Šoštanji na slovenskem Štajerskem ustanavljajo posojilnice. Povedali smo tudi o uspešnem delovanju posojilnic v Ljutomeru na slovenskem Štajerskem, v Ziljski Bistrici in pri sv. Jakobu na Koroškem. Ljutomerska posojilnica je v poslednjem letu imela blizu 200.000 (dve sto tisoč) gld. denarnega prometa, ziljsko-bistriška pa za 80.000 gold. Te številke jasno kažejo, kako uspešno delajo posojilnice, kjer so ustanovljene in koliko zaupanja so si pridobile pri ljudstvu.

Zlasti za kmete so take posojilnice silno potrebne. Kolikokrat pride kmeti posestnik v zadrego, da potrebuje več ali manj denarja, katerega bi v 3 ali 4 mesecih lahko vrnil. Postavimo spomladi, ko mora kmet v mnogih krajih kupovati žito in drugi živež, plačati davke itd. Pomagano bi mu bilo z manjšimi zneski, z 20, 50, 100 do 200 gld. Po žetvi bode imel žita, da ga lahko proda in dolg poplača, jeseni pa vino. Pri hranilnici (šparkasi) take male zneske najeti ne kaže zaradi stroškov in zamude.

So pa tudi posestniki, kateri imajo gotov denar, ki ga za nekaj časa ne potrebujejo in radi proti obrestim naložijo na varnem mestu, v kasi, od katere vedo, da jim gotovo njihove vloge vselej vrne, kedar zahtevajo.

Že iz tega je razvidna potreba in korist posojilnic in obžalovati je samo, da se med Slovenci tako počasi ustanavljajo, v tem, ko je na Češkem in Moravskem nad 500 posojilnic (založnic), na Nemškem 1200, in prav mnogo na Angleškem, Francoskem in na Ruskem.

Kako pa se snujejo posojilnice?

Po postavi od 9. aprila 1873 so posojilnice zadruge (Genossenschaften), pri karih prevzame vsak zadržnik ali neomejeno ali samo omejeno poroštvo za zadržno delovanje. Nekaj posestnikov stopi skupaj ter napravijo med soboj zadržno pogodbo, v kateri izrečejo po §. 5. gori omenjene pogoje:

1. ime in sedež zadruge,
2. predmet podvzetja;
3. za koliko časa se napravi zadruga, ako ne za neomejen čas;
4. pogoje vstopa zadržnikov itd.;
5. koliko znašajo zadržni deleži;
6. kako se ima napraviti letni račun;
7. kdo vodi zadrugo;
8. kako se imajo sklicati občni zbori zadržnikov;
9. kako glasujejo zadržniki pri občnih zbora;
10. o čem in kako imajo sklepati;
11. kako se imajo sklepi razglašati;
12. Ali je poroštvo omejeno ali neomejeno;
13. kdo ima preskrbeti registriranje zadruge.

Glede na te postavne določbe se ima tedaj napraviti zadržna pogodba ali zadržna pravila. Ker pa bi bilo nepotrebno delo, da bi ustanovniki si povsod na novo izdelali taci pravil, in ker bi pri tem izdelanji vladar lahko mogoče bilo, da se ta ali druga odločba jasno izreče, hočemo v svojem listu razglasiti gledna pravila za posojilnične in hranilnične zadruge z neomejenim poroštvom ter pri posameznih točkah storiti v razjasnilo potrebne opazke.

(Dalje prih.)

Dr. J. V.

Gospodarske stvari.

Še êno besedo našim gôrnikom.

(Spisal Blaže Pernišek.)

Ne zadostuje nam še, ako vemo, da so z meridianom (poldnevnikom) vstricne trtne vrste najboljše, nego znati nam je tudi kako daleč naj je trtna vrsta od vrste in kako na razen naj stoji trta od trte v vrsti.

Kdor Slovencev se hoče znanstveno pokovati o snovanji novih (modernih) goric, poslušati mora kmetijstvene profesorje (tudi Slovenci imamo zato zomožnih narodnjakov), ali pa mu je vsaj čitati gospodarstveno slovo, in sicer nemško, kajti baš v tej strôki še nemamo Slovence do sedaj niti êne knjige, katera bi bila našim gospodarjem voditeljica v gôrništvu. Ta istina mi je povod, da opozorujem Slovence na umno rabo nemškega slovstva; kajti se v mnogih točkah ne vjema z umnim gorništvom za Slovenijo.

Najboljši nemški pisatelji pišô za klimatične (podnebne) razmere mnogo hladnejše Nemčije, nego je Slovenija. Nemčija namreč leži prêcej bližje mrzlega severa, nego mili slovenski kraji, po katerih zlato solnce znatno gorkeje žarke lije, ker smo bližje êkvatorja (enančnika), koder solnčni trakovi kar naravnost doli pekô. Nemci so sicer jako napeti hvaleži o svojih rečeh, a to pa morajo očitno priznavati, da njih podnebje nij nikakor tako ugodno žlahtnej vinske rastlini, kakor dalje proti jugu ležeče dežele. Da, Nemec mora pred zimo odevati trto ako hoče, da mu v lesu ne pozebe. Po Nemčiji treba trto redkeje saditi, nego po južnih deželah, da zarad preobilne sence ne ostaja do pozne jeseni trdo grozdje. Z êno besedo: Nemec se mora mnogo boljše truditi z goricami, nego mi. Čim dalje proti jugu idemo, nahajamo, da tem večjo lenobo pasô narodi, ker jih baš podpira narava. Ako bi ti ljudje odtresli jarem lenobe — kar se pa nikedar ne zgodi —, zaprlo bi se s tem izvažanje nemškega vina ter bi se morali lotiti Nemci pridelavanja drugih kmetijskih proizvodov.

Ako bi ne bil Nemec tako marljiv, kakor je, ako bi mu šolska omika, katera mu pomaga iz nevednostij in iz prazne domišljije, ne bila tako pri srci, kakor mu je, moral bi kmalu priti na beraško palico. A temu nij tako, kajti on se poganja za znanstvo in za vedno boljši narodni napredek tudi v materijalnem (gmotnem) oziru. Ta napredek do vsakdanjega kruha pa se ne more zajemati in skerbeti iz katekizma, kate-

rega hoté smatrati naši konservativci za podlago vsega razvijanja, duševnega in gmotnega (?!). Nemec dobro ve, da materijalnemu napredku je temelj prirodznanstvo, na katero se opira vse kmetijstvo, in tudi nas v Avstriji se širi čim dalje tem bolj ta misel.

Ker pa Slovenci ne živimo niti v preostrem podnebbji, niti v vročem jugu, kjer Afrikanec brez vsega trtnega obdelavanja kar s posodo v roci ide trgat grozdje s svobodno rastoče trte, treba torej, da našim klimatičnim razmeram primerno zasajamo nove gorice.

Baron Baboo, prvi nemški pisatelj te strôke pravi, da naj se sadi trtna vrsta od vsake vrste po 4—2 êvrljev, naj manje pa vsaj po 3 êvrlje; trto od trte v vrsti pe uči saditi po 3½—5 êvrljev. Ako bi mi tako nekde sadili, zametavali bi preveč prostora.

Byse (kletar)pa ima pred oči ogorske gorice ter pravi, da naj je vrsta od vrste po 2½ êvrlja, trta od trte v vrsti pa po 2 êvrlja; ali pa (ako je gorniku glavni smoter kakošnost njegova vina) vrsta od vrste po 3 êvrlje, trta od trte v vrsti pa po 2 êvrlja in 10 palcev.

Beysetova teorija velja za naše gorice po Kranjskem in Štajerskem; vendar pa naj bi sploh sadili po teh 2 deželah trto tako, da bi bila vrsta od vrste po 3 êvrlje, trta od trte v vrsti pa po 2½ êvrlja. To bi bila srednja — najboljša pôt kot pravilo.

Sicer pa se ne da obêno vodilo dati za vse vinorodne kraje na Štajerskem in Kranjskem in jaz imam s svojim spisom zlasti ljutomerske, ormuške in ptujske vinske gorice pred oči. Na ilovnati težki zemlji, kjer trta raste močno v les raste, se ne bi smela tako na apnenih, peščenih, laporskih tleh v strmih legah. Kakor pri izbiranji trsnih plemen, mora se tudi glede sajenja in obdelavanja vinogradov ravnati po legi in zemlji.

Vam gospodarjem še êno priporočam. Napenajte katero-koli struno, da vam le ne bodo ženske mej trto fižola in družega šavja sadile. Taka prepoved pa bode uzročevala ogenj v strehi! kaj ne! Utegne se zgoditi, da še jedi ne da zato kakova ženska svojem možu pronarejalcu! Ako bi jaz kot kmet imel tako žensko, upal bi se jej tako prikupiti, da bi se mi z vso svojo dušo udala. Sé mirno besedo bi jo podučeval in jej dokazal, da vrla gospodinja mora skrbeti za svojo kuhinjo. Sajenje drugih rastlin zraven trte vzame zemlji redivno moč in tedaj škoduje trti.

Prikazni v naravi.

(Spisuje France Žihar.)

II.

Blisk in grom.

(Konec.)

O hudem vremenu tudi nij varno pri oknu ali na pragu biti, železnih reči pri sebi nositi, ne sme se hitro voziti ali jezdit. Tudi na velikem polji, kjer nij blizo drevesa ali drugih od človeškega trupla višjih reči, je nevarno. Zato je najbolje, če vleže da nij potem v nevarnosti zadet biti. Tudi marelo z železnimi šibami in držalom imeti nad seboj razpeto nevarno je zato ker v železne reči rado trešči posebno pa v špičaste.

Narboljši varuh in branitelj pred strelo je pa strelovod. Iznajdelj ga je Amerikanec Franklin. Obstoji navadno iz železnega droga, kateri konča nad poslopjem, kjer je pozlačen zaradi tega, da železo ne rjavi. Če strela preskoči v strelovod, teče iskra po železnem drogu, po prevodniku, napeljanim zvonaj poslopja v zemljo takó, da se ga ne dotakne.

Svetujem tedaj vsakemu posestniku, naj si pripravi strelovod, kajti s tem bi se zaščitil marsikatera nesreča. Mirno bode gledal posestnik, ki ima nad poslopjem strelovod, na hudo burjo, ker se mu nij bati strele; njegovo poslopje ima dobrega čuvaja.

S tem sklenem svoje pisanje o prikaznih v naravi. Hotel sem slovenskim kmetom razložiti nekatere, prikazni, od katerih še mislijo da so čudeži; nadalje jih pa tudi svariti pred prazno vero in vražami; katerih se poslužujejo mnogokrat drugim v korist, a sebi v sramoto.

Nekaj o košnji.

Pri košnji se v mnogih krajih kljub ugodnem vremenu izgubi dosti redivne moči zlasti tam, kjer se s košnjo čaka, da je trava že preveč dozorela. Seno ima največ redivne vrednosti, če se pokosi, dokler je v cvetji. Če je trava odevela in že seme napravila, postala so steblica suha, lesenasta in živinski želodec jih ne more prebaviti. Po končanem cvetji dobimo tedaj manj in slabejšo krmo.

A nekateri posestniki svojo prazno košnjo s tem izgovarjajo, da puste travo nalašč tako dolgo na korenu, da se delajo semena, katera pri košnji izpadajo, se scisnejo in kjer je redka trava, jo napravijo gostejšo. Kdor tako računa, moti se. Od tega semena, katero pri košnji izpada, se skoraj nobena

ne scimi in raste. Lahko se sam prepriča, kdor tega ne verjame. Naj precej po košnji na gotovem mestu raztrosi travno seme in spomladi bode videl, da se je le malikatero seme scimilo in rastlo.

Ako hočemo redki travnik gostejše napraviti, moramo na pozno ali zgodaj na spomlad travno seme (drob) zasejati, pa ob enem gnoj ali vsaj pepel raztrositi ali travnik polit z gnojnico. Le tako se bode trava zgoščala. Pozna košnja pa vzame redivno moč krmi, a travniku ničesar ne koristi. Tako, slovski kmetje, vam svetuje po lastnih skušnjah

kmetski posestnik.

Letina

bode letos precej dobra. Iz Ogerskega in Hrvatskega se nam poroča, da žita lepo zore in se v 8 do 10 dneh začne žetev. Spomladanski mrazi niso toliko škode napravili, kakor se je iz početka mislilo. Vinogradi so si povsod opomogli in so na Ogerskem in Hrvatskem jako polni. Začetkom junija je začelo cvesti in po večjem že povsod odcvelo. Tudi na Štajerskem in Kranjskem imamo precej dobro letino pričakati. Žita imajo čvrsto klasje in so srečno odcvela, krompirja utegne dosti biti, kakor tudi fižola; koruza počasi raste. Krme je manj kakor lani in še ta se zaradi nestalnega vremena težko spravlja. Vsled tega pada živinska cena. Če ostane v vinogradih, kar se zdaj grozdja kaže, dobimo dosti vina; le prehladno je zmirom in cvet se je prepozno začela, torej menda ne bode letošnje vino posebno izborna; a toplota utegne še use popraviti. Sadja je malo.

Reja kuretine.

Na Farncozkem in Angleškem se posebno marljivo pečajo z rejo kuretine. Na Angleškem zdaj redijo neko veliko plemo, Dorking-kokoš imenovano, katera postane do osem funtov in čez teška. Eden par teh kokošij, petelin in dve kuri velja 45 gold.

Na Francozkem pa začenjajo mesto kokoši rabiti kopune in peteline, da mlada piščeta varjejo in izreajo. S tem prihranijo kokoši, da zmiraj naprej jajca nosijo. Kopuni, če se enkrat privadijo na svoj nenavadni posel, so ravno tako skrbni za mlada piščeta, kakor kokoši. Navadijo se pa na ta način. V zemljo se zagrebe lesena kad, takó globoka, da kopun ne more iz nje. Kopune se dene v kad, kjer ostane sam nekaj

dni in prav malo zobati dobi. Črez nekaj dni dene se v kad par piščet in več piče. Če kopun kljuje po piščetih, vzamejo se iz kadi; kopun ostane zopet sam nekaj dni s prav malo krme. Zdaj je gotovo vkroten in je zadovoljen, če dobi družbo mladib piščet. Odslej se hitro nanj navadi in ravna žnjimi, kakor kokoš. Kopun s piščeti se spravi iz kadi in je prav skrben varuh svojih piščet. Kedar najde kako pičo, jih kliče ter jih uči zobati. Kedar se počine in se spravijo piščeta podenj, pazi da nobenega ne poškodje in sploh dela vse, kakor kokoši. Če prva piščeta odrastejo lahko se mu drugi podtaknejo in kopun se nikoli ne naveliča svojega posla. Tudi petelini se na ta način lahko pripravijo, da piščeta varvajo.

Tržna poročila.

— Iz Dunaja 27. jun. Od vseh strani se poroča, da setve izvrstno kažejo, tedaj nij čuda, da žitne cene padajo, kajti kdor ima večjo zalogo žita, bi se je rad iznebil. Že se delajo kupčije na novo žito s precej nižjimi cenami. Denes so posebno pšenične in koruzne cene tako padale, da je za nekaj časa vsa kupčija ustavljena bila. Pšenice se je le 20.000 vaganov prodalo za 60 do 80 kr. cenejše, kakor zadnjo soboto.

Cene so bile po kvaliteti različne, valaška po 5 gl. 75 kr., banaška po 7 gl. 25 kr. cent. Za novo pšenico se je kupčevalo po 6 gl. 80 kr. Rži se je malo prodalo, cena za 20 kr. nižja po 4 gl. 50 kr. do 4 gold. 95 kr. vagan; ječmen je brez kupčije, cena po 3 gl. 80 kr., novi po 3 gl. 30 kr.; koruza je po 4 gl. 70 kr.

— Iz Pešte 28. jun. Vreme je ugodno, upanje naših gospodarjev na dobro žitno letino vedno večje in lahko že zdaj rečem, da bode žetev dala v največ krajih prav dosti zrna. Celo od zimskih setev si upamo več pridelka, kakor se je bilo še konci maja nadejati; poletne setve pa so povsod lepe videti. Vreme je precej toplo, tudi dežja dovolj, samo da nevihte in toče kakor vsako leto tudi letos tu pa tam škodo delajo. Žetev se utegne še le sredi meseca julija začeti, če ne nastane hujša vročina. Repicase uže mlati; dosti je ne bode, a v kvaliteti je tem lepša.

Žita se zdaj dosti privaža, ker bi se je lastniki še pred novim žitom radi znebili; cena pšenice se je začetkom tedna za 30 kr. znižala, a kupcem se je to premalo zdelo in koncem tedna je cena res za 50 do 60 kr. padla. Pšenice se je blizu 50.000 centov prodalo. Kupci na termin, to je za novo žito, katero se ima oddati avgusta ali

septembra se pogodijo z 6 gl. 15 kr. do 6 gl. 30 kr. za cent. — Rži se je samo 2000 vaganov spečalo po 4 gl. 10 do 4 gl. 30 kr. Ječmen a je še malo v zalogah ter se plačuje po 3 gl. 70 kr. do 3 gl. 80 kr. vagan. Koruze pa se je dosti privražalo, a malo prodalo po 4 gl. 25 kr. do 4 gold. 30 kr. cent. Za termin julijavgust se je za banaško koruzo obljubilo 4 gl. 40 kr., za valaško pa 4 gl. 25 kr. Tudi cena ovsa pada in se zdaj dobi oves po 2 gl. 80 kr.; v terminu pa za jesen so se sklenile kupčije po 1 gl. 98 kr. vagan.

V isti razmere padajo cene za moko in mlinarji je le teško spečajo.

Posojilnica v Šoštanji

Registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

se je 28. junija t. l. v Šoštanji odprla.

Posojilnica v Šoštanji se je na podlogi postave od 9. aprila 1873 ustanovila kakor *hranilnična in posojilnična zadruga*. Vsi zadrugniki prevzamejo skupno in neomejeno poroštvo za posojilnico.

Posojilnica sprejme denarje kakor vsaka druga hranilnica in plača vložiteljem 6% obresti, posojuje pa proti menjicam ali dolžnim pismom na tri do šest mesecev manjše in večje zneske na obresti, katere je ravnateljstvo za zdaj na 9% odločilo.

Dokler posojilnica nij registrirana, so po §. 8. postave od 9. aprila 1874 ustanovniki poroki za zadrugno delovanje.

Posojilnica je vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoludne odprta, ter ima svojo pisarnico v Šoštanji na rotovži.

Šoštanj, 1. julija 1874.

(19—1)

Ravnateljstvo posojilnice v Šoštanji.

Sejm za volno se je včeraj začel. Cene so jako različne; ordinarna volna je po 82 do 100 gl., lepo oprana fina po 145 do 180 gold. cent. — Svinjska mast je po 41 da 42 gl., špeh po 38 do 39 gl., loj po 25 do 26 gl.; slive so po 15 gl., venštajn po 27 do 33 gold. cent. — Fežol se dobi po 5 gl. 25 kr. do 6 gl., prosena kaša po 8 gl. 30 kr. cent.

Razne stvari.

* (Toča in povodenj.) Na Dunaji in po južni železnici do Badena je bila 22. junija popoldne huda nevihta. Toča je padala, debela kakor orehi ter pri Mödlingu, Gumpoldskirchenu in Badnu v vinogradih, vrtilih in na polji vse pokončala. Južna železnica je morala za čas hudoure vlake vstaviti, ker je voda tako narastla, da je poplavlila železniške nasipe. Lokalni vlak je pri Mödlingu skočil iz tira, a k sreči obtičal v blatu tako da se pasażirjem nobena nesreča nij pripetila.

* (Nova svetnica.) V Lipnici na Štajerskem je na kmetih zopet neka nervozno bolna deklica, katera pravi, da ima razne vizije, mater božjo vidi. Sicer pa to svetnikovanje nese, ker se je na pr. 16. t. m. zbralo 2000 neumnih nemških kmetov, kateri so bili potlej za darove oskubeni.

Listnica uredništva. G. J. G. v St. V. pri Waldeku. Prosimo večkrat kaj. Sploh prosimo svoje prijatelje po deželi, naj nam poročajo novosti iz svojih krajev, bodisi veselega ali žalostnega zapopadka.

Tržne cene.

V Ljubljani 1. julija 1874.

Pšenica 7 gl. 10 kr.; — reč 4 gl. 70 kr.; — ječmen 4 gl. 20 kr.; — oves 3 gl. 30 kr.; — ajda

4 gl. 80 kr.; — prosó 5 gl. — kr.; — kóruza 5 gl. 5 kr.; — krompir 3 gl. 80 kr.; — fižol 7 gl. 20 kr. — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 1 $\frac{1}{3}$ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 30 kr.; — teletine funt 25 kr.; — svinjsko meso, funt 36 kr.; — sena cent 1 gl. — kr.; — slamo cent — gl. 70 kr.; — drva trda 6 gl. 40 kr.; — mehka 4 gl. 80 kr.

Loterijske srečke:

Na Dunaji 28. junija: 82. 89. 68. 20. 26.

V Gradcu 28. junija: 30. 85. 79. 40. 88.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankoveih.

Peter Grasselli vinotržstvo na debelo

(17—1)
Spodnji Šiški poleg Ljubljane,
Čadeževa hiša.

Velika zaloga najbolj priljubljenega, dobrega zdravega

navadnega in finejšega, posebno izbornega bizeljskega in dolenjskega.

(Menj kakor eno vedro se ne odtoči.)

Pisma naj se blagovoljno adresirajo v Ljubljano, kjer se komur drago tudi na ustna vprašanja ustrezno v hiši št. 263, II. nadstropje (nasproti rotovža).

Zarad razpuščenja Woschnagg-ove trgovine

je na glavnem trgu št. 237

 popolna razprodaja

vsega

manufakturnega, belega in perilnega blaga
(18—1) in šivalnih mašin.

Tudi je prodajalnica s še triletnim najemnim kontraktom za oddati.